Cene primarnega aluminija na 4-letnem vrhu

19. teden leta 2026

Cene surovin in energentov za evrske kupce so v aprilu glede na marec porasle za 8 %, kar je drugi zaporedni mesec visoke rasti, saj so se te že v marcu podražile za 29 %. K aprilski rasti cen je prispevala predvsem desetinska rast cen fosilnih energentov, medtem ko je bila rast cen neenergetskih surovin skromnejša (+2 %). Izstopala je rast cen umetnih gnojil (+12,6 %), katerih cene so dosegle 4-letni vrhu. Rast cen kovin je dosegla 3 %, medtem ko so cene kmetijskih surovin na mesečni ravni ostale podobne. V manjši meri je rast cen surovin za evrske kupce omilil močnejši evro napram ameriškemu dolarju (za dober odstotek).

Med pomembnejšimi cenami fosilnih energentov, ki so relevantne za evropske kupce, se je povprečna cena sodčka nafte brent v aprilu četrti mesec zapored zvišala, in sicer tokrat za 14,7 %, in je bila najvišja po juliju 2022. Povprečna aprilska cena je znašala 103 EUR za sodček. Večji porast cen nafte omejuje sproščanje državnih naftnih rezerv večjih porabnic nafte, preusmeritev dela naftnih tokov na naftovode in zmanjšan uvoz nafte na Kitajsko. Slednja je bila v delu energetsko intenzivne industrije (zlasti kemične) nafto relativno hitro nadomestila s premogom.

Cene zemeljskega plina v Evropi so aprila po visoki marčevski rasti upadle za šestino, kar je posledica začasne prekinitve napetosti med ZDA in Iranom. V ZDA so cene zemeljskega plina upadle (za desetino), navkljub rekordnemu aprilskemu izvozu utekočinjenega zemeljskega plina (LNG). Med kovinami in rudami je aprila izstopala rast cen aluminija (+5,4 %), cinka (+4,4 %) in niklja (+4 %). Cene prvega so bile najvišje po marcu 2022, kar je posledica prekinitve dobav aluminija po pomorski poti iz nekaterih Zalivskih držav. Slednje so pred začetkom vojne na Bližnjem vzhodu proizvedle desetino vsega primarnega aluminija in predstavljale četrtino nekitajske proizvodnje.

Cenovni pritiski v svetovnem proizvodnem sektorju so aprila porasli najbolj po letu 2022. Podjetja so poročala o največjih pritiskih pri cenah nafte in transporta (kjer ogljikovodiki zajemajo pomemben del stroškovne cene) v zgodovini raziskave. Zamude pri dobavah so bile 10-krat nad dolgoročnim povprečjem. Na večletni vrh so porasle zamude pri dobavah polivinilklorida, polimerov in polprevodnikov. Vira: S&P Global, Svetovna banka

Graf tedna: Cene ključnih skupin surovin v zadnjem desetletju, v EUR, maj 2016=100

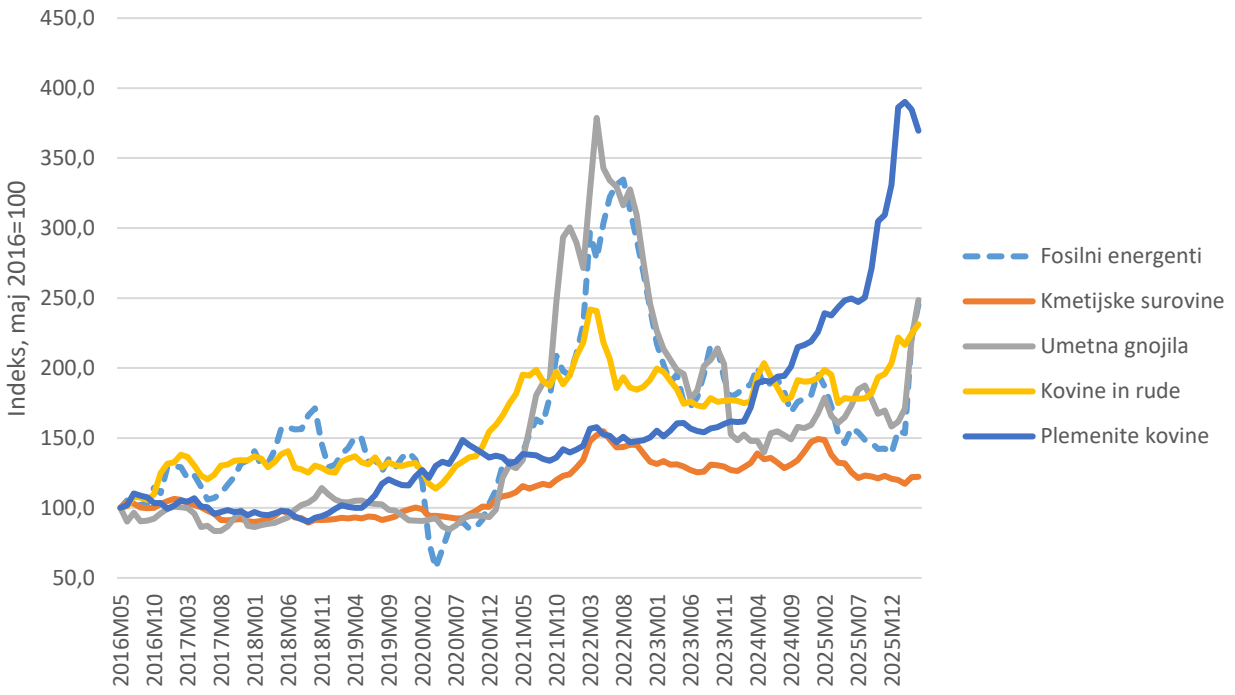

Vir: Svetovna banka, maj 2026

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

SLOVENIJA: V 1. četrtletju vendarle zmerna rast blagovne menjave

Marca je tudi ugoden vpliv koledarja okrepil blagovno menjavo

V prvem četrtletju 2026 je dinamika **blagovne menjave Slovenije**, izključujoč oplemenitenja blaga, zmerno porasla, in sicer tako na uvozni kot tudi izvozni strani, in sicer za odstotek in pol. K temu je ključno prispevala okrepljena marčevska dinamika blagovne menjave, h kateri je deloma prispeval tudi en delovni dan več v letošnjem marcu glede na lanskega. Pregled blagovne menjave po **standardni mednarodni trgovinski klasifikaciji blaga** razkriva, da je v prvih treh mesecih porasel **uvoz** kemičnih proizvodov (+6,6 %), od tega zlasti farmacevtskih proizvodov (za desetino) in gnojil (za tretjino). Rast uvoza zadnjih je posledica višjih uvoznih cen. Rast uvoza strojev in naprav je dosegla 8,7 %, k čemer je ključno prispeval večji uvoz cestnih vozil (+6,6 %) ter električnih strojev (za šestino). Uvoz živil je upadel za 3,5 %, predvsem zaradi manj uvožene zelenjave in sadja ter mlečnih izdelkov in jajc (oboje za desetino). Prav tako je bil padec prisoten pri uvozu mineralnih goriv (-6,5 %), pri čemer je že marca prišlo do 36-odstotne rasti vrednosti uvožene nafte. Na izvozni strani je bila prisotna tretjinska rast **izvoza** pijač, ki mu sledi rast izvoza farmacevtskih izdelkov (za desetino), cestnih vozil (+5 %), barvnih kovin (+4,5 %), industrijskih strojev za splošno rabo (+3,8 %) in električnih naprav (+2 %). Upadel je izvoz papirja in plastičnih mas (oboje za desetino), železa in jekla (za odstotek in pol). Padec izvoza zadnjih je predvsem posledica nižjih prodajnih cen. Vir: Statistični urad RS

Na začetku leta okrepitev števila začetih stečajev

V 1. četrtletju 2026 se je število **novo registriranih pravnih oseb v industriji, gradbeništvu in storitvah v Sloveniji,** po podatkih z izločenim vplivom koledarja, zmanjšalo za pol odstotka glede na leto 2025. Poraslo je število registracij v prometu in skladiščenju (za šestino), IKT dejavnosti (za desetino) in gradbeništvu (+3,7 %). Število **začetih stečajev** je poraslo za desetino, od tega najbolj v trgovini (za polovico). Vir: Statistični urad RS

Zgodovinsko nizka rodnost v 1. četrtletju, vendar tudi rast dolgoživosti

V 1. četrtletju 2026 je v **Sloveniji umrlo** 1,6 tisoč ljudi več kot se jih je **rodilo**. Število rojstev je prvič v zgodovini samostojne Slovenije upadlo pod 4 tisoč. V enakem obdobju predhodnega leta je bil negativni naravni prirast nekoliko večji (-1,8 tisoč oseb). K neto izboljšanju je prispeval relativno večji padec števila umrlih (-3,3 %) napram padcu števila rojstev (za odstotek). Vir: Statistični urad RS

Dvomestna rast cen dizelskega goriva in bencina

Aprila se je rast **cen življenjskih potrebščin v Sloveniji** na letni ravni nekoliko zvišala in dosegla 3,1 %. K nekolikšni pospešitvi rasti cen na letni ravni je prispevala višja rast cen tekočih goriv (za tretjino višje), kar je posledica dražjega uvoza naftnih derivatov in višjih reguliranih cen slednjih ter ponovne deregulacije cen naftnih derivatov na avtocestah in hitrih cestah. V kategoriji prevoz so cene porasle najbolj po februarju 2023, in sicer za 4,6 %. To je posledica petinske podražitve cen dizelskega goriva in desetinske podražitve cen bencina. V cenovni skupini IKT je izstopala rast cen opreme za obdelavo podatkov (za šestino). Na upočasnitev rasti cen hrane, ki so porasle za odstotek, je vplival padec cen masla (za desetino), sladkorja (-6,8 %), rastlinskega olja (-3,6 %), mesa (-2,7 %), žita (-2,2 %) in sira (-1,7 %). Vir: Statistični urad RS

EVROPA: Marca vidni prvi znaki stroškovnih pritiskov v industriji

Padec razpoloženja v turizmu, nadaljnje okrevanje v evropski avtomobilski industriji

Evropski sektorski PMI za april je pokazal, da je bila rast prisotna v 10 izmed 19 sektorjev. Drugi mesec zapored je bilo najvišje razpoloženje zabeleženo v avtomobilski industriji. V slednji je bila rast aktivnosti najvišja v zadnjih treh letih. V turizmu je prišlo do največjega padca aktivnosti po februarju 2021, kar pripisujemo okrnjenim turističnim tokovom z Bližnjega vzhoda in padcu prodaje turističnih paketov za bližnjevzhodne destinacije. Vir: S&P Global

Stroškovni pritiski okrnili zaupanje v evropskem gradbenem sektorju

Gradbeni PMI v območju evra je v aprilu (41,7) nakazal na nekolikšen padec razpoloženja glede na predhodni mesec. Ta je bil največji v zadnjih 20 mesecih. Padec razpoloženja je bil široko osnovan in prisoten v vseh opazovanih gradbenih podsektorjih. Stroškovni pritiski so bili najizrazitejši v zadnjih treh letih in pol, kar je vplivalo na zmanjšano povpraševanje po gradbenem materialu. Ocena gibanja prodaje v prihodnjih 12 mesecih je bila najbolj pesimistična po decembru 2024. Vir: S&P Global

Ponovna rast cen industrijskih proizvodov

Cene industrijskih proizvodov na domačem trgu EU-27 so v 1. četrtletju leta 2026 glede na enako obdobje v preteklem letu upadle za odstotek. Padec je bil prisoten v prvih dveh mesecih leta, medtem ko je v marcu že prišlo do rasti cen industrijskih proizvodov (+2 %). Slednja je bila najvišja v zadnjem letu in je izvirala iz rasti cen energije (+4,4 %), kar je posledica medletno višjih veleprodajnih cen električne energije, in trajnih proizvodov (+2,3 %). Cene polproizvodov ter strojev in naprav so porasle za dober odstotek in pol. Cene **industrijskih proizvodov, brez energentov**, so bile medletno višje za 1,3 %. Vir: Eurostat

V 1. četrtletju ohranitev zmerne rasti obsega prodaje v trgovini na drobno

Obseg prodaje na drobno (meri realno spremembo) **v EU-27** je v 1. četrtletju 2026 porasel za 2 % glede na enako obdobje v predhodnem letu. Rast je bila nekoliko pod povprečno rastjo v preteklem letu (+2,4 %). V trgovini z živili je bila prisotna 1,2-odstotna in v trgovini z neživili 2,7-odstotna rast prodaje. Skromnejša, 0,8-odstotna rast prodaje je bila prisotna v specializiranih prodajalnah z motornim gorivom. V slednjih je bila marca medletno podobna. Vir: Eurostat

Marca ponovna rast uvoznih cen, aprila pričakovana nadaljnja pospešitev

Uvozne cene v industriji v območju evra so bile v 1. četrtletju 2026 glede na enako obdobje predhodnega leta nižje (-3 %), pri čemer je bila marca na letni ravni že prisotna enoodstotna rast. Do slednje je prišlo po 11-ih zaporednih mesečnih padcih uvoznih cen. Prisotna je bila 3,5-odstotna rast uvoznih cen energije, kar je razmeroma nizka rast cen slednjih glede na poskok cen nafte in zemeljskega plina. Pojasni ga učinek nekoliko višje osnove iz lanskega leta, pri čemer bo po pričakovanjih že aprila prisotna dvomestna rast uvoznih cen energije na letni ravni. Cene polproizvodov so porasle za 2,3 % ter strojev in naprav za odstotek. Še naprej so bile medletno nižje uvozne cene trajnih in netrajnih proizvodov (za 2,2 % in 1,8 %). Uvozne cene v **predelovalni dejavnosti** so bile za odstotek višje. Vir: Eurostat

SVET: Nadaljevanje energetskega cenovnega šoka na začetku 2. četrtletja

Cene primarnega aluminija na 4-letnem vrhu

Cene surovin in energentov za **evrske kupce** so v aprilu glede na marec porasle za 8 %. To predstavlja upočasnitev rasti glede na marec, ko so cene slednjih porasle za dobrih 29 %, vendar nadaljevanje surovinskega cenovnega šoka na začetku 2. četrtletja. K aprilski rasti cen je prispevala predvsem desetinska rast cen fosilnih energentov. Rast cen neenergetskih surovin je bila skromnejša (+2 %). Izstopala je rast cen umetnih gnojil (+12,6 %), katerih cene so bile na 4-letnem vrhu. Rast cen kovin je dosegla 3 %, medtem ko so cene kmetijskih surovin na mesečni ravni ostale podobne. V manjši meri je rast cen surovin za evrske kupce omilil za dober odstotek močnejši evro napram ameriškemu dolarju.

Med pomembnejšimi cenami fosilnih energentov, ki so relevantne za evropske kupce, se je povprečna cena sodčka **nafte brent** v aprilu četrti mesec zapored zvišala, in sicer tokrat za 14,7 %, in bila najvišja po juliju 2022. Povprečna aprilska cena je znašala 103 EUR za sodček. Upočasnitev rasti cen nafte je bila glede na začasno zaustavitev vojaških spopadov pričakovana. Večji porast cen nafte omejuje sproščanje državnih naftnih rezerv večjih porabnic nafte, preusmeritev dela naftnih tokov na naftovode in zmanjšan kitajski uvoz nafte. Slednja je v delu energetsko intenzivne industrije (zlasti kemične) nafto relativno hitro nadomestila s premogom. OPEC je povečal proizvodne kvote, kar omogoča relativno hitro povečanje proizvodnje nafte, vendar se večinoma nahajajo v Perzijskem zalivu. Posledično omenjen ukrep kratkoročno ne bo imel vpliva na znižanje cen nafte.

Cene zemeljskega plina v **Evropi** so aprila po visoki marčevski rasti upadle za šestino, kar je posledica začasne prekinitve vojaških spopadov. V **ZDA** so cene zemeljskega plina upadle (za desetino), navkljub rekordnemu aprilskemu izvozu utekočinjenega zemeljskega plina (LNG).

Med **kmetijskimi surovinami** ni bilo prisotnih večjih cenovnih nihanj. Nekoliko so porasle cene čaja vrste kolkata (+12,4 %) in sojinega olja (+7,4 %). Padec cen je bil prisoten pri kavi vrste Robusta (-8 %), bananah v ZDA (-6,6 %) ter sladkorju (-6 %).

Med **kovinami in rudami** je aprila izstopala rast cen aluminija (+5,4 %), cinka (+4,4 %) in niklja (+4 %). Cene prvega so bile najvišje po marcu 2022, kar je posledica prekinitve dobav aluminija po pomorski poti iz nekaterih Zalivskih držav. Slednje so pred začetkom vojne na Bližnjem vzhodu proizvedle desetino vsega primarnega aluminija in predstavljale četrtino nekitajske proizvodnje. Vir: Svetovna banka

Proizvajalci poročajo o krepko povečanih zamudah pri dobavah blaga

Cenovni pritiski v **svetovnem proizvodnem sektorju** so aprila porasli najbolj po letu 2022. Podjetja so poročala o največjih pritiskih pri cenah nafte in transporta (kjer ogljikovodiki zajemajo pomemben del stroškovne cene) v zgodovini raziskave. **Zamude pri dobavah** so bile 10-krat nad dolgoročnim povprečjem. Na večletni vrh so porasle zamude pri dobavah polivinilklorida, polimerov in polprevodnikov. Vir: S&P Global

Upočasnitev rasti novih domačih naročil v ameriškem storitvenem sektorju

Storitveni PMI v ZDA je aprila (53,6) že 22. zaporedni mesec nakazoval nadpovprečno aktivnost. Rahel padec rasti aktivnosti je izviral iz počasnejše rasti novih domačih naročil. Storitvena podjetja so drugi mesec zapored poročala o izrazitih stroškovnih pritiskih. Poročala so o **višjih cenah** najema delovne sile, bakra, aluminija, lesa, govedine, goriva, nikljevih zlitin, jeklenih proizvodov, pomnilnikov, plastike, licenciranja programske opreme, transporta ter električnih kablov. Med **inputi,** ki jih je v **ZDA primanjkovalo**, so ameriška storitvena podjetja največkrat omenjala elektronske komponente, pomnilnike, delovno silo v gradbeništvu ter gorivo. **Sektorski PMI** v **ZDA** je aprila nakazal rast prodaje v 5 izmed 7 sektorjev. Najvišja rast prodaje je bila prisotna v zdravstvu. S padcem prodaje so se soočali v finančnem sektorju. Vir: ISM Institute, S&P Global

Aprila okrevanje razpoloženja v farmacevtskem sektorju

Svetovni sektorski PMI za mesec april je pokazal, da je bila rast prisotna v 16 izmed 21 sektorjev. Razpoloženje je najbolj poraslo v farmaciji in biotehnologiji, in sicer najbolj v zadnjih štirih letih in pol. S precejšnjim padcem aktivnosti so se soočali v nepremičninskem sektorju in proizvodnji gradbenega materiala. Vir: S&P Global

Polprevodniška mrzlica poganja rast proizvodnje na Tajvanu

Svetovni sestavljeni PMI je v aprilu (51,8; marec: 51) nakazal na nekoliko višjo rast aktivnosti v svetovnem gospodarstvu. Višje razpoloženje je bilo prisotno zlasti v proizvodnem sektorju, kjer je **tekoča proizvodnja** porasla najbolj po juliju 2021. Izstopala je rast proizvodnje polproizvodov ter strojev in naprav. To je zelo verjetno povezano s predčasnimi naročili blaga pred pričakovanim prelitjem višjih vhodnih cen inputov v končne cene proizvodov. Proizvodnja je najbolj porasla na Tajvanu, kar pripisujemo večjemu povpraševanju po polprevodnikih in širjenju proizvodnih kapacitet. Vir: S&P Global

Ocena finančnega stanja ameriških potrošnikov najnižja po letu 2009

Indeks zaupanja potrošnikov v ZDA je po prvi oceni v maju (47,6) drugi mesec zapored zdrsnil na zgodovinsko dno. Poslabšala se je zlasti ocena trenutnih razmer, na katero je vplivala nižja ocena trenutnih gospodarskih razmer in trenutnega finančnega stanja v gospodinjstvu. Ocena zadnjega je bila najnižja po letu 2009. Višje cene naftnih derivatov in strah pred prelivanjem slednjih v splošno rast cen vplivata na precejšnjo negotovost ameriškega potrošnika, zlasti tistih iz nižjih dohodkovnih razredov. **Pričakovanja o rasti cen v prihodnjih 12-ih mesecih** (4,5 %) so na mesečni ravni vendarle rahlo upadla kot posledica sklenitve kratkoročnega premirja med Iranom in ZDA. **Dolgoročna inflacijska pričakovanja** (3,4 %) so ostala podobna. Vir: University of Michigan

Dogodki v tekočem tednu: gibanje BDP v Sloveniji v 1. četrtletju 2026

Dan objave	Objava, država, obdobje	Vir podatkov	Pomen
11. 5. 2026, ponedeljek	Indeksi industrijske proizvodnje, Slovenija, marec 2026	Statistični urad RS	Dinamika industrijske proizvodnje v rudarstvu, predelovalnih dejavnostih in oskrbi z energijo
11. 5. 2026, ponedeljek	Cene, Kitajska, april 2026	National Bureau of Statistics	Gibanje splošnih cen na Kitajskem
12. 5. 2026, torek	Cene, ZDA, april 2026	Bureau of Labor Statistics	Gibanje cen in osnovnih cen (brez energentov in hrane)
12. 5. 2026, torek	Indeks ZEW, Nemčija, maj 2026	ZEW – Leibniz Centre for European Economic Research	Razpoloženje nemških finančnikov
13. 5. 2026, sreda	BDP, območje evra, 1. četrtletje 2026	Eurostat	Druga ocena gibanja BDP v območju evra
13. 5. 2026, sreda	Industrijska proizvodnja, EU-27, marec 2026	Eurostat	Industrijska proizvodnja po ključnih namenskih skupinah, državah,

			prilagojeno za sezono in koledar
14. 5. 2026, četrtek	Prodaja na drobno, ZDA, april 2026	U. S. Census Bureau	Gibanje prodaje na drobno v ZDA, nominalno
14. 5. 2026, četrtek	Prosta in zasedena delovna mesta, Slovenija, 1. četrtletje 2026	Statistični urad RS	Število prostih delovnih mest na slovenskem trgu dela
15. 5. 2026, petek	Transport, Slovenija, marec 2026	Statistični urad RS	Dinamika v cestnem tovornem in potniškem transportu, osebnih avtomobilih, železniškem, pristaniškem in letališkem prometu
15. 5. 2026, petek	Bruto domači proizvod, Slovenija, 1. četrtletje 2026	Statistični urad RS	Prva ocena BDP za 1. četrtletje 2026
15. 5. 2026, petek	Plačilna bilanca, Slovenija, marec 2026	Banka Slovenije	Podatki o uvozu in izvozu blaga, storitev, primarnih in sekundarnih dohodkih
15. 5. 2026, petek	Indeksi vrednosti opravljenih gradbenih del, Slovenija, marec 2026	Statistični urad RS	Vrednost gradbenih del po tipih gradnje

Semafor napovedi Analitike GZS

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)	Komentar
Bruto domači proizvod, Slovenija, 1. četrtletje 2026/4. četrtletje 2025	+0,4 % (4. četrtletje 2025/3. četrtletje 2025)	+0,6 %	2	Na četrtletni ravni pričakujemo v prvem četrtletju pospešitev rasti, predvsem zaradi storitvenih dejavnostih
Izvoz storitev, Slovenija, marec 2026/marec 2025	+2,0 % (februar 2026/februar 2025)	+4,5 %	3	Marčevski turistični podatki bi morali ugodno vplivati na rast izvoza storitev, manj pa transportne storitve
Indeksi vrednosti opravljenih gradbenih del, Slovenija, marec 2026/februar 2026	+5,5 % (februar 2026/januar 2026)	-4,0 %	3	Po izjemno visoki rast v zadnjih dveh mesecih, pričakujemo v marcu padec

Ključne teme za slovenska podjetja

1. Bližnjevzhodna kriza in cenovne napetosti v verigi vrednosti
2. Oblikovanje nove vlade v Sloveniji
3. Pomanjkanje naročil v proizvodnji
4. Strukturni izzivi v evropski avtomobilski industriji
5. Carine pri izvozu blaga v ZDA
6. Nemški fiskalni paket in njegov pomen za srednjeevropsko regijo
7. Geopolitična tveganja in vlaganja v obrambo
8. Shema skrajšanega delovnega časa

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS